

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ,
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – ΕΣΠΑ

Αθήνα, 12/10/2016
Α.Π.: 106507/ΕΥΚΕ 3599

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ
ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Νίκης 10, Σύνταγμα
Ταχ. Κώδικας : 105 63
Πληροφορίες : Κλ. Ροκίδης,

E-mail: krokidis@mnec.gr

Προς: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π.
Περιφέρειας Αττικής
Λ. Συγγρού 98 – 100, 117 41 Αθήνα
(αποστολή με e-mail)
Υπ' κκ. Δ. Δρόση & Α. Σπηλιώτη
όψιν:

Θέμα: Διατύπωση γνώμης για την έκδοση πρόσκλησης για δράσεις σύγχρονου πολιτισμού στο ΕΠ «Αττική» 2014-2020

Σχετ.: Το με αρ. πρωτ. 3890/28-09-2016 έγγραφό σας

Σε συνέχεια του ως άνω σχετικού, με το οποίο ζητείται η άποψη της υπηρεσίας μας για το αν η εν θέματι προκήρυξη δράσεων σύγχρονου πολιτισμού (βλέπε και σχετικό), εμπίπτει στο καθεστώς των Κρατικών Ενισχύσεων, θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε ότι:

1. Σύμφωνα με την ανακοίνωση της επιτροπής (2016/C262/01) σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107, παρ. 1, της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο πολιτισμός θεωρείται ότι είναι φορέας ταυτοτήτων, αξιών και εννοιών που αντικατοπτρίζουν και διαμορφώνουν τις κοινωνίες της Ένωσης. Ο τομέας του πολιτισμού και της διαφύλαξης της κληρονομιάς καλύπτει ευρύτατο φάσμα σκοπών και δραστηριοτήτων (μουσεία, αρχαία, βιβλιοθήκες, καλλιτεχνικά και πολιτιστικά κέντρα ή χώρους, θέατρα, λυρικές σκηνές, αίθουσες συναυλιών, αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία, τοποθεσίες και κτίρια ιστορικής σημασίας, παραδοσιακά έθιμα και χειροτεχνία, φεστιβάλ και εκθέσεις, αλλά και άλλες παρόμοιες πολιτιστικές και καλλιτεχνικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες) οι οποίες δεδομένης της ιδιαίτερης φύσης τους, δύνανται να οργανωθούν με μη εμπορικό τρόπο και, ως εκ τούτου, να μην έχουν οικονομικό χαρακτήρα και η δημόσια χρηματοδότησή τους ενδεχομένως να μην αποτελεί κρατική ενίσχυση.
2. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η δημόσια χρηματοδότηση δραστηριοτήτων πολιτισμού ή διαφύλαξης της κληρονομιάς οι οποίες διατίθενται δωρεάν στο ευρύ κοινό εκπληρώνει έναν απολύτως κοινωνικό και πολιτιστικό σκοπό, του οποίου ο χαρακτήρας είναι μη οικονομικός. Παρομοίως όταν οι επισκέπτες απαιτείται να καταβάλουν χρηματική

συνεισφορά, η οποία καλύπτει μέρος μόνο του πραγματικού κόστους, δεν μεταβάλλει τον μη οικονομικό χαρακτήρα της εν λόγω δραστηριότητας, εφόσον αυτή δεν μπορεί να θεωρηθεί ως γνήσια αποζημίωση για την παρεχόμενη υπηρεσία.

3. **Ωστόσο**, οι δραστηριότητες πολιτισμού ή διαφύλαξης της κληρονομιάς (συμπεριλαμβανομένης της διατήρησης της φύσης) που χρηματοδοτούνται κατά κύριο λόγο από τις εισφορές των επισκεπτών ή των χρηστών ή μέσω άλλων εμπορικών διευθετήσεων (για παράδειγμα, εμπορικές εκθέσεις, κινηματογράφοι, εμπορικές μουσικές παραστάσεις και φεστιβάλ και καλλιτεχνικές σχολές που χρηματοδοτούνται κατά κύριο λόγο από τα δίδακτρα) θα πρέπει να θεωρείται ότι έχουν οικονομικό χαρακτήρα. Παρομοίως, οι δραστηριότητες πολιτισμού ή διαφύλαξης της κληρονομιάς που λειτουργούν αποκλειστικά και μόνο προς όφελος ορισμένων επιχειρήσεων και όχι του ευρέος κοινού (για παράδειγμα, η αποκατάσταση ενός ιστορικού κτιρίου χρησιμοποιούμενου από ιδιωτική εταιρεία) θα πρέπει να θεωρούνται κατά κανόνα ότι έχουν οικονομικό χαρακτήρα

4. Επιπρόσθετα, η Επιτροπή σε ορισμένες από τις αποφάσεις της έκρινε ότι, λόγω ειδικών περιστάσεων των υποθέσεων, το μέτρο είχε καθαρά τοπικό αντίκτυπο και κατά συνέπεια δεν επηρέαζε καθόλου τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών. Στις εν λόγω υποθέσεις η Επιτροπή διαπίστωσε, συγκεκριμένα, ότι ο δικαιούχος παρείχε αγαθά ή υπηρεσίες σε μια περιορισμένη περιοχή ενός κράτους μέλους και ήταν απίθανο να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη, και ότι δεν μπορούσε να προβλεφθεί ότι το μέτρο δεν θα είχε παρά οριακές επιπτώσεις στις συνθήκες των διασυνοριακών επενδύσεων ή της εγκατάστασης. Προγενέστερες αποφάσεις παρέχουν παραδείγματα περιπτώσεων όπου η Επιτροπή διαπίστωσε, υπό το πρίσμα των ειδικών συνθηκών της υπόθεσης, ότι η δημόσια στήριξη δεν ήταν ικανή να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, όπως π.χ. πολιτιστικές οντότητες που ασκούν οικονομικές δραστηριότητες οι οποίες ωστόσο είναι απίθανο να προσελκύσουν χρήστες ή επισκέπτες που θα τις προτιμούσαν από παρόμοιες εκδηλώσεις σε άλλα κράτη μέλη· η Επιτροπή θα μπορούσε να θεωρήσει ότι μόνο η χρηματοδότηση που χορηγείται σε μεγάλα και φημισμένα ιδρύματα και εκδηλώσεις σε ένα κράτος μέλος, τα οποία προωθούνται ευρέως εκτός της περιφέρειάς τους, έχει τη δυνατότητα να επηρεάσει τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών.

Με βάση τα ανωτέρω και δεδομένου ότι η προκήρυξη των δράσεων σύγχρονου πολιτισμού ενδέχεται να ενέχουν στοιχεία κρατικών ενισχύσεων που σε παρόντα χρόνο δεν δύναται να αξιολογηθούν, απαιτείται να συμπεριληφθεί στην προκήρυξη όλο το πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων που αφορά στις δραστηριότητες πολιτισμού και σε περίπτωση που αυτές κριθούν ότι είναι κρατική ενίσχυση να αξιολογείται η δυνατότητα συμβατότητας τους σύμφωνα με το άρθρο 107.3 της ΣΛΕΕ. Επομένως προτείνεται σθεναρά να συμπεριληφθούν στο διατακτικό της Πρόσκλησης τα κάτωθι σημεία:

- Την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01)
- European Commission (DG COMPETITION), 2015, Analytical Grids on the application of State aid rules to the financing of infrastructure projects, Publication 21 September 2015
- Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ.651/2014 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των αρθρ. 107 και 108 της Συνθήκης

- Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ήσσονος σημασίας (Κανονισμός «De Minimis»)

Επιπροσθέτως πρέπει να προστεθεί στο περιεχόμενο της πρόσκλησης ειδικό εδάφιο:

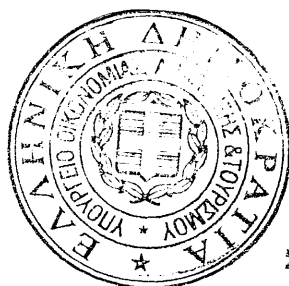
Εφαρμογή του κοινοτικού πλαισίου ανταγωνισμού

- Έργα/δραστηριότητες πολιτισμού που προορίζονται να αποτελέσουν αντικείμενο εμπορικής εκμετάλλευσης και που συνιστούν άσκηση οικονομικής δραστηριότητας (που προκύπτει από την είσπραξη εισιτηρίων ή τελών) ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης και θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στο θεσμικό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων. Στις περιπτώσεις που τελικά κριθεί ότι η προτεινόμενη πράξη ή τμήμα αυτής εμπίπτει στο ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο, υπάρχει η δυνατότητα δημόσιας χρηματοδότησής της μέχρι του ύψους της έντασης ενίσχυσης που προσδιορίζεται από το εφαρμοζόμενο θεσμικό πλαίσιο ανά περίπτωση.
- Επισημαίνεται ότι σε περιπτώσεις κρατικής ενίσχυσης, το ποσό που υπολείπεται της εγκεκριμένης συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης σε σχέση με το συνολικό κόστος του έργου, καλύπτεται από ίδιους πόρους του δικαιούχου, οι οποίοι δεν εμπεριέχουν στοιχείο κρατικής στήριξης. Σε αντίθετη περίπτωση θα επέρχεται μείωση του ποσού της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης

Σας αποστέλλουμε συνημμένα και δύο Παραρτήματα για να συμπληρώσουν τα επισυναπτόμενα της πρόσκλησης: ένα με τους γενικούς και ειδικούς όρους του άρθρου 53 του ΓΑΚ 651/2014 και ένα για τον κανονισμό De Minimis.

Όλα τα ανωτέρω πρέπει να ελέγχονται κατά την αξιολόγηση των μεμονωμένων προτάσεων, όπου ο κάθε δυνητικός δικαιούχος με την υποβολή της πρότασης του θα προσκομίζει συμπληρωμένο και το επισυναπτόμενο στην Πρόσκληση ερωτηματολόγιο κρατικών ενισχύσεων για τον πολιτισμό, εφαρμόζοντας τα προβλεπόμενα στο ΣΔΕ και την με α.π. 74391/ΕΥΚΕ2634/13.7.2016 Εγκύκλιο.

Σε κάθε περίπτωση η αρωγή της Υπηρεσίας είναι δεδομένη και παραμένουμε στη διάθεση σας για περαιτέρω συνεργασία.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο Α ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
(ΤΟΜΕΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ)

(Signature)

Σταύρος Αλεξόπουλος

Η Προϊσταμένη της ΕΥΚΕ

Ζωή Γεωργοπούλου

Εσωτερική διανομή (ηλεκτρονικά):

- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημ. Επενδύσεων – ΕΣΠΑ, κ. Π. Κορκολή (ηλεκτρονικά)
- Γραφείο Προϊστ. Ε.Α.Σ., κ. Φίρμπα (ηλεκτρονικά)
- ΕΥΚΕ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά
και Επενδυτικά Ταμεία

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

